
Hegges hevn

BØKER

En tungveker i norsk journalistmiljø, Per Egil Hegge, kjent fra Aftenposten, A-Magasinet og som formann i PEN-klubben, har skrevet en bok om hypotyreose. Ektefellens mangeårige og åpenbart kompliserte sykehistorie har opptatt ham meget sterkt. Sannsynligvis har også hans egen thyreoideaoperasjon, som også nevnes i boken, bidratt til å vedlikeholde en flammende ild i ham vedrørende hva som skjer med pasienter der det kan være mistanke om nedsatt skjoldkjerterfunksjon.

Beskrivelsen av ekteparet Heggens livshistorie fra 1984 og frem til nå er fortellingen om en tilværelse preget av en sykdom som det har vært problematisk å finne ut av. Kronisk alvorlig sykdom er alltid vanskelig, og det er all grunn til å ha respekt for det engasjement pårørende ofte viser for å hjelpe sine nærmeste.

For familien Hegge må det imidlertid ifølge boken ha skåret seg helt fra begynnelsen. De kom på kant med helsevesenet, spesielt med legene. For Per Egil Hegge synes dette å ha resultert i at han på et tidlig tidspunkt dannet seg et sett oppfatninger som går igjen som uavbrutt tema gjennom hele bokens tekst. Disse kan blant annet summeres opp slik: Leger er generelt arrogante og nedlatende. Leger er ofte faglig uvitende, særlig når det gjelder thyreoideasykdommer. Leger har en besynderlig sperre mot å skrive resept på tyroksin. Det medisinske fakultet ved Universitetet i Oslo har gjennom en mannsalder feilinformert stadig nye kull av norske leger ved at undervisningen om thyreoideasykdommer, særlig om hypothyreose, har vært mangelfull.

Hegge beskriver hvordan han har forsøkt å ta opp disse oppfatningene med de leger det gjelder. Metodene har variert fra middagsavtaler til klagesaker og ved hjelp av hans eget våpen, presseartikler. Men også dette har åpenbart gått galt.

Når han slår til med en bok, er det ifølge forordet blant annet fordi det er en gjennomgående erfaring fra hans førti år som pressemann at maktmennesker som oppkaster seg til eksperter, uansett fagfelt, ofte blir farlige. Han skriver nå en bok om det som har hendt. Navn velger han å unngå, men han har likevel gitt Riksarkivet et eksemplar av manuskriptet med en navneliste som skal identifisere de fleste som er forblitt anonyme i bokteksten. Er boken hans hevn overfor legene? Fordi han hos norske leger føler at han har møtt veggen, ikke har nådd frem, noe som for ham er uvant?

Boken munner ut i et kapittel med medisinske råd: Hva gjør en som rammes av unormalt stoffskifte? Presse mannen Hegge er selv et maktmenneske, både gjennom sin skarpe penn og ved sin posisjon. Han inntar her ekspertens rolle.

Boken kaster lys over kommunikasjonen mellom lege og pasient, noe som i tilfellet Hegge åpenbart har sviktet helt. Den kunne vært en god vekker, og den kunne satt i gang nyttige diskusjoner om legerollens innhold. Men både måten Hegge har valgt å skrive på med de krasse og raljerende legebeskrivelsene, og selve den historien som fortelles om hans kontakter med helsevesenet, legger saken død. Heggens bok kunne f.eks. vært anbefalt som lesing for medisinstudenter som har såkalte problembaserte øvingsoppgaver. Men den egner seg ikke så godt til det, fordi den ikke åpner for drøfting og læring. Med sin skriveerfaring kunne Hegge meget godt vinklet boken slik. Han har ikke gjort det. Boken bare hamrer inn forfatterens oppfatninger om leger og helsevesen. Men medisinen bør likevel ta innover seg og reflektere over at oppfatninger som Heggens eksisterer, og se hva som kan gjøres for å lære av dette.

Når Hegge, som utvilsomt er oppdatert på temaet hypothyreose, gir ekspertråd til ikke-medisinske lesere, er det han som er farlig. Han viser selv hvordan symptomer kan mistolkes og hvordan diagnosen kan være vanskelig. Sykdommen er en kronisk tilstand med mangeartede og diffuse plager som er belastende for pasienter og pårørende og som det kan være komplisert å utrede,

blant annet fordi det er mange vanskelige differensialdiagnoser. Mange som berøres vil sikkert komme til å kjøpe Heggens bok. Hvis de da kommer til å tro og til å insistere på at det er legers storsnutede uvilje mot å gi dem tyroksin som gjør at de forblir syke, har han gjort mange ulykkelige en bjørnetjeneste.

Heggens hevn har rammet dem han ville hjelpe.

ØivindLarsen

Seksjon for medisinsk historie

Institutt for allmenn- og samfunnsmedisin

Universitetet i Oslo

Publisert: 30. oktober 2000. Tidsskr Nor Legeforen.

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 24. juni 2026.